

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 256/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen turvapaikanhakijan työoikeudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Krista Mikkosen /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 256/2017 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä varmistaakseen, että Maahanmuuttovirasto soveltaa ulkomaalaislakia oikein turvapaikanhakijan työoikeuden suhteen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ulkomaalaislain 79 §:n 2 momentin mukaan ulkomaalaisella on kansainvälistä suojelua haettuaan oikeus tehdä ansiotyötä ilman oleskelulupaa: 1) kun hänellä on 11 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu asiakirja ja hän on oleskellut maassa kolme kuukautta; 2) kun hän on oleskellut maassa kuusi kuukautta. Pykälän sanamuotoa on viimeksi muutettu vuonna 2010 (11.6.2010/549), kun kansainvälistä suojelua hakeneiden ulkomaalaisten työnteko-oikeutta rajoitettiin, jos he eivät pysty esittämään rajanylitykseen oikeuttavaa matkustusasiakirjaa. Aiemman sanamuodon mukaan pykälässä todettiin: Oikeus tehdä ansiotyötä ilman oleskelulupaa on ulkomaalaisella, joka on kansainvälistä suojelua haettuaan oleskellut Suomessa kolme kuukautta, enintään hakemuksen lainvoimaiseen ratkaisemiseen asti (81 § 1 momentin 5 kohta). Pykälä vastasi asiallisesti myös aiempaa, ennen vuotta 2004 voimassa ollutta ulkomaalaislakia.

Vuoden 2010 muutoksella ei ollut tarkoitus muuttaa pykälää muutoin kuin luopumalla kaikkia kansainvälistä suojelua hakeneita koskevasta automaattisesta työnteko-oikeudesta kolme kuukautta hakemuksen jättämisen jälkeen. Matkustusasiakirjan ottamiseen vaikuttavaksi tekijäksi työnteko-oikeuden saamisessa vaikutti osaltaan käytäntö muissa jäsenvaltioissa. Suomen muita jäsenvaltioita varhaisemman työnteko-oikeuden ei haluttu muodostuvan vetotekijäksi.

Suomessa voimassa olevaa kansainvälistä suojelua hakevien työnteko-oikeutta on kuitenkin perinteisesti pidetty tarkoituksenmukaisena muun muassa laittoman työnteon ehkäisemisen näkökulmasta. On myös katsottu, että hakijoiden työttömyydestä aiheutuu lisämenoja, joita voidaan vähentää sallimalla työnteko-oikeus hakemuksen käsittelyn aikana. Työn tekemisen merkitys hakijan itsensä kannalta on suuri erityisesti silloin, kun hakemuksen käsittelyaika on pitkä. Myös harmaan talouden torjunnan kannalta on tärkeää, että työmarkkinoille sijoittuvat ulkomaalaiset tulevat lähtökohtaisesti tätä tarkoitusta varten luotujen maahantulomenettelyjen kautta.

Osana Euroopan Unionin yhteistä turvapaikka-asioita koskevaa politiikkaa, Euroopan unionin neuvosto antoi 27.1.2003 direktiivin turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vähimmäisvaatimuksista (2003/9/EY, jäljempänä vastaanottodirektiivi). Suomen lainsäät-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 256/2017 vp

dännön katsottiin suurimmaksi osaksi täyttävän direktiivin asettamat vaatimukset. Vastaanotto-direktiivin 11 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on määriteltävä turvapaikkahakemuksen tekemispäivästä alkava ajanjakso, jona hakijalla ei ole pääsyä työmarkkinoille. Artikla ei vaatinut lainsäädännön muuttamista, koska Suomen ulkomaalaislaissa oli artiklaa vastaava 81 §:n 1 momentin 5 kohta. Myös uudelleenlaadittu vastaanottodirektiivi (2013/33/EU) sisältää asiaa koskevan 15 artiklan, jonka mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava, että hakijat pääsevät työmarkkinoille viimeistään yhdeksän kuukauden kuluttua kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekopäivästä, jos toimivaltainen viranomais ei ole tehnyt ensimmäistä päätöstä eikä viive johdu hakijasta. Suomen ulkomaalaislain ei tässäkään yhteydessä katsottu vaativan muutoksia.

Edellä mainitun perusteella voidaan todeta, että Maahanmuuttovirasto on soveltanut ulkomaalaislakia lainsäätäjän tarkoituksen ja EU-lainsäädännön mukaisesti turvapaikanhakijan työntekooikeuden osalta.

Helsingissä 29.6.2017

Sisäministeri Paula Risikko